

Aan: de Vaste KamerCie BuZ Van: Balieberaad voor een kernwapenvrije wereld Dd: 12-6-2025
Betreft: Appel **NAVO, maak werk van kernontwapening!**

Geachte commissieleden,

Vorig jaar spraken wij elkaar bij twee hoorzittingen over het kernwapenvraagstuk, met name in Europa. Sindsdien is de situatie er bepaald niet eenvoudiger op geworden, binnen en buiten Europa, vooral met de komst van president Trump, maar ook met de voortdurende oorlog van Rusland tegen Oekraïne en de geopolitieke spanningen in diverse regio's zoals het Midden-Oosten en Azië. Zelfs een 'beperkte' nucleaire oorlog zou dramatische gevolgen hebben voor de hele wereld. Zo hebben uitgebreide en herhaalde wetenschappelijke studies bijvoorbeeld uitgewezen dat een nucleair conflict tussen India en Pakistan – die elkaar eerder al openlijk met kernwapens bedreigden – zou kunnen leiden tot een hoeveelheid roet in de dampkring, die het zonlicht zodanig zou belemmeren, dat de temperatuur op aarde ettelijke graden zou dalen, met als gevolg grootscheepse misoogsten met tot 2 miljard hongerdoden, en vluchtelingenstromen waarbij de huidige zouden verbleken.

Daarom wil het Balieberaad voor een kernwapenvrije wereld de a.s. NAVO-top aangrijpen om opnieuw onze toenemende zorgen kenbaar te maken en op te roepen tot actie.

Daarbij richten we ons nadrukkelijk ook tot u en via uw Commissie tot de regering: Nederland heeft, net als alle andere NAVO-lidstaten en de belangrijkste kernwapenstaten (de P5) het Non-Proliferatieverdrag geratificeerd en zich daarmee verplicht tot algehele nucleaire ontwapening, conform Artikel VI. Dientengevolge hebben achtereenvolgende Nederlandse regeringen verklaard zich actief in te zetten voor een kernwapenvrije wereld.

Gezien alle oplopende spanningen en onzekerheden op het wereldtoneel vragen wij u dan ook dringend om het kabinet in deze existentiële kwestie te activeren, in de aanloop naar de NAVO-top en daarna, en eenzelfde inzet te vragen van onze bondgenoten en van het bondgenootschap zelf, ook uit welbegrepen eigenbelang: als we niet handelen is het volgens experts niet de vraag of, maar vooral wanneer het catastrofaal mis zal lopen.

Deze situatie vraagt om gedurfde stappen van welk kabinet dan ook, en u kunt bevorderen dat die gezet gaan worden. We hopen dan ook dat onderstaand schrijven door u ter harte genomen zal worden in de voorbereiding van uw aanstaande debat over de NAVO-top, en vooral ook daarna!

Vanzelfsprekend zijn wij als altijd van harte bereid onze standpunten nader toe te lichten.

Met vredesgroet,

Greenpeace (Andy Palmen, directeur)

International Association of Lawyers Against Nuclear Arms (Phon van den Biesen, Co-president)

Raad van Kerken in Nederland (Kees Nieuwerth, vml vice-voorzitter)

PAX (Rolien Sasse, algemeen directeur)

Pugwash Nederland (Jan Hoekema, voorzitter)

Namens hen,

Peter Buijs, voorzitter Balieberaad voor een kernwapenvrije wereld (06-13932342)

Balieberaad voor een kernwapenvrije wereld: NAVO, maak werk van kernontwapening!

‘Van wederzijds gegarandeerde vernietiging (MAD) naar wederzijds gegarandeerde veiligheid.’

Eind juni komen de NAVO-lidstaten bijeen in Den Haag in een steeds onveiligere wereld, waar (nucleaire) spanningen toenemen, ook in Europa. En zolang er kernwapens zijn, hangt totale vernietiging als een zwaard van Damocles boven de mensheid. Daarom dringt het Balieberaad voor een kernwapenvrije wereld er bij de Nederlandse regering op aan: pleit bij de NAVO om universele kernontwapening de hoogste prioriteit te geven, ter wille van ons aller veiligheid!

Het aantal kernwapens daalde vanaf 1989 van 70.000 naar ca. 12.500, maar stijgt inmiddels weer. De negen kernwapenstaten moderniseren hun massavernietigingswapens voor honderden miljarden euro's. Rusland en de VS hebben er elk zo'n 5000, waarvan honderden in Europa, zoals op Volkel in N-Brabant. Frankrijk en het VK hebben elk enkele honderden en steeds vaker wordt met opvallend gemak gesproken over stationeren ervan elders in Europa als 'atoomparaplú', mochten de VS zich terugtrekken. China vergroot gestaag zijn arsenaal (nu ca. 500). Spanningen lopen periodiek op tussen kernmachten India en Pakistan, die elkaar eerder al nucleair bedreigden. Ook Israël en Noord-Korea hebben kernwapens en er is een permanente zorg dat andere landen zullen volgen: proliferatie.

Daarnaast hebben de VS en Rusland wapenbeheersingsverdragen opgezegd en is nucleaire diplomatie vrijwel tot stilstand gekomen. Daardoor groeit de kans op ongelukken, terwijl de wereld al tal van keren maar net ontkwam aan nucleaire vernietiging, vaak meer door geluk dan wijsheid of nucleaire afschrikking. Tenslotte zal ook een 'beperkte kernoorlog' ongekende humanitaire medische gevolgen hebben, vooral onder burgers, zonder ook maar enige garantie dat die beperkt zal blijven.

Investeren in en vasthouden aan kernwapens, overbrengen naar andere landen en zeker het zelf ontwikkelen is in strijd met het wereldwijd ondertekende non-proliferatieverdrag. Dit NPV verplicht de ondertekenaars, waaronder alle NAVO-landen, ondubbelzinnig tot totale kernontwapening en heeft tot een nieuw verdrag (TPNW) geleid dat kernwapens volledig verbiedt. Geen land mag zich aan NPV-verplichtingen onttrekken, ook de NAVO niet, die de noodzaak van universele nucleaire ontwapening expliciet heeft onderschreven en het NPV daarbij ziet als 'hoeksteen'. De NPV-preambule is nog onverkort van kracht, waar het gaat over '... de rampspoed, die over de hele mensheid zou komen door een nucleaire oorlog (en) de daaruit voortvloeiende noodzaak alles te doen om het gevaar van zo'n oorlog af te wenden' en de waarschuwing, dat '... verspreiding van kernwapens de kans op een nucleaire oorlog ernstig zou vergroten.'

Daarom roepen wij – 80 jaar nadat de wereld kennis maakte met de allesvernietigende kracht van twee atoomwapens in Japan – de NAVO en de afzonderlijke lidstaten dringend op:

- ∅ wees transparant over op eigen bodem aanwezige kernwapens;
- ∅ maak door actieve diplomatie algehele, wereldwijde kernontwapening tot topprioriteit van het buitenlandbeleid;
- ∅ geef geen ruimte aan meer kernwapens in Europa of verspreiding ervan, maar maak een plan voor wederzijdse kernontwapening, met verwijdering van de in Europa gestationeerde kernwapens;
- ∅ ontwikkel, vijftig jaar na de Helsinki-akkoorden, een structurele, pan-Europese en inclusieve veiligheidsstructuur;

Ø woon de jaarlijkse TPNW-bijeenkomsten bij en onderteken het verdrag.

Namens het Balieberaad voor een kernwapenvrije wereld,

Peter Buijs, voorzitter